

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Adresa nr. 12429/2024 din data de 26.08.2024

Domnului Mario-Ovidiu OPREA,
Secretarul general al Senatului României

Biroul permanent al Senatului

440 / 29 VII 2024

[440] 2024

Stimate domnule secretar general,

Ca urmare a adresei dumneavoastră nr. XXXV 3454 din 16.07.2024, prin care ați transmis Consiliului Superior al Magistraturii *Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă (b331/26.06.2024)*, în vederea avizării, vă comunicăm faptul că această solicitare a fost analizată în ședința din data de 22 august 2024 a Comisiei nr. 1 – reunită „Legislație și cooperare interinstituțională”.

Referitor la avizul solicitat, Comisia a reținut că propunerea legislativă nu privește activitatea autorității judecătorești, în sensul atribuit acestei sintagme în jurisprudența Curții Constituționale (Decizia nr. 901 din 17 iunie 2009 și Decizia nr. 3 din 15 ianuarie 2014), astfel că nu se încadrează în categoria actelor normative care sunt supuse avizării Consiliului Superior al Magistraturii în temeiul art. 39 alin. (3) din Legea nr. 305/2022 privind Consiliul Superior al Magistraturii.

Propunerea legislativă a fost analizată de comisia de specialitate a Consiliului Superior al Magistraturii din perspectiva exprimării unui punct de vedere, reținându-se următoarele:

Potrivit dispozițiilor art. 906 – Aplicarea de penalități din Codul de procedură civilă:

„(1) Dacă în termen de 10 zile de la comunicarea încheierii de încuviințare a executării debitorul nu execută obligația de a face sau de a nu face, care nu poate fi îndeplinită prin altă persoană, acesta poate fi constrâns la îndeplinirea ei, prin aplicarea unor penalități, de către instanța de executare.

(2) Când obligația nu este evaluabilă în bani, instanța sesizată de creditor îl poate obliga pe debitor, prin încheiere definitivă dată cu citarea părților, să plătească în favoarea creditorului o penalitate de la 100 lei la 1.000 lei, stabilită pe zi de întârziere, până la executarea obligației prevăzute în titlul executoriu.

Tel: (+40)21-311.69.32
Fax: (+40)21-311.69.37

Website: www.csm1909.ro
Email: legislatie@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

(3) Atunci când obligația are un obiect evaluabil în bani, penalitatea prevăzută la alin. (2) poate fi stabilită de instanță între 0,1% și 1% pe zi de întârziere, procentaj calculat din valoarea obiectului obligației.

(4) Dacă în termen de 3 luni de la data comunicării încheierii de aplicare a penalității debitorul nu execută obligația prevăzută în titlul executoriu, instanța de executare, la cererea creditorului, va fixa suma definitivă ce i se datorează cu acest titlu, prin încheiere, dată cu citarea părților. Creditorul poate solicita fixarea sumei definitive cu titlu de penalități de întârziere după trecerea fiecărui termen de 3 luni în care debitorul nu își execută obligația prevăzută în titlu executoriu, până la stingerea ei completă.

(5) Penalitatea va putea fi înlăturată ori redusă, pe calea contestației la executare, dacă debitorul execută obligația prevăzută în titlul executoriu și dovedește existența unor motive temeinice care au justificat întârzierea executării.

(6) Încheierea dată în condițiile alin. (4) este executorie.

(7) Acordarea de penalități în condițiile alin. (1) - (4) nu exclude obligarea debitorului la plata de despăgubiri, la cererea creditorului, în condițiile art. 892 sau ale dreptului comun”.

Deși din expunerea de motive rezultă că scopul inițiativei este de a transpune în plan legislativ Deciziile Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 30/2023 și nr. 37/2023, se observă că, în concret, propunerea nu este în acord cu deciziile instanței supreme.

Astfel, prin Decizia nr. 30/2023, Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a stabilit că, în măsura în care debitorul a executat obligația de a face sau de a nu face, care nu poate fi îndeplinită prin altă persoană, chiar și pe parcursul soluționării cererii întemeiate pe dispozițiile art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă, creditorul nu mai poate obține stabilirea sumei definitive cu titlu de penalitate.

Potrivit celor reținute de instanța supremă, „cum rolul penalităților este eminentemente constrângător, scopul procedurii reglementate de art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă este și trebuie să rămână pe tot parcursul ei acela prin care creditorul va obține executarea întocmai a obligației din titlul executoriu, iar nu o sumă suplimentară de bani, alături de executarea în natură și, eventual, de despăgubiri; o abordare în sens contrar ar releva că fixarea penalităților nu ar avea altă finalitate decât pedepsirea debitorului, ceea ce contravine rațiunii cominatorii a procedurii.

Această concluzie se impune în contextul în care scopul executării silită este, cum neîndoielnic rezultă din cuprinsul art. 622 alin. (3) din Codul de procedură civilă, realizarea creanței recunoscute prin titlu executoriu. Odată ce finalitatea declanșării ei a fost atinsă, nicio formă de executare silită nu mai este justificată, astfel că și cererea de fixare a penalităților se

impune să fie respinsă, fiind nerelevant dacă executarea obligației are loc în termenul de cel puțin 3 luni în care creditorului i se interzice sesizarea instanței sau ulterior împlinirii lui, atât timp cât încheierea de fixare a penalităților nu a fost pronunțată.

În deplină concordanță cu scopul declarat al procedurii de executare silită, realizarea creanței creditorului are ca efect încetarea executării silite, conform art. 703 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cu urmarea că niciun act în vederea realizării silite a creanței, incluzând aici și pronunțarea încheierii de fixare a penalităților, nu mai poate fi întocmit”.

Prin urmare, Comisia de specialitate a apreciat că propunerea ca instanța să fixeze suma definitivă aferent numărului de zile trecute până ce debitorul și-a executat obligația, în situația în care executarea obligației se face în interiorul perioadei de 3 luni, este, în mod evident, contrară deciziei instanței supreme, precum și finalității penalităților, astfel cum sunt reglementate la art. 906 alin. (1)-(4) din Codul de procedură civilă.

Chiar dacă executarea cu întârziere, dar în termenul de 3 luni, ar fi cauzat un prejudiciu creditorului, penalitățile prevăzute de art. 906 din Codul de procedură civilă nu au rolul de a-l despăgubi pe acesta. Astfel, natura juridică a penalităților este diferită de cea a daunelor-interese, primele neavând caracter reparatoriu. Trebuie avut în vedere că, și în situația prevăzută la art. 906 din Codul de procedură civilă, creditorul are dreptul la despăgubiri în condițiile art. 892 din Codul de procedură civilă sau ale dreptului comun – art. 906 alin. (7) din Codul de procedură civilă.

De asemenea, deși în fundamentarea propunerii se menționează că inițiativa legislativă are ca scop completarea prevederilor art. 906 din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă și ca urmare a pronunțării Deciziei Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 37/2023 privind interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă, Comisia de specialitate a observat că textul propus nu conține vreo transpunere a dezlegării oferite prin această decizie.

Prin Decizia nr. 37/2023, Înalta Curte de Casație și Justiție a stabilit că este posibilă fixarea sumei definitive ce i se datorează creditorului, cu titlu de penalități, pentru un interval de timp mai mare de 3 luni, dar compus numai din termene de câte 3 luni.

Potrivit celor reținute în considerentele deciziei, „această interpretare, în sensul posibilității fixării sumei definitive cu titlu de penalități numai pentru unități de timp, clar determinate, de câte 3 luni, este de natură să asigure în primul rând previzibilitatea sancțiunii la care este expus debitorul, cu consecința eficientizării acestui mecanism de constrângere. Astfel, debitorului îi va fi clar că poate fi obligat la plata penalității pentru fiecare termen de 3 luni în care

nu execută obligația din titlul executoriu și că va putea evita obligarea sa la plata unei noi penalități dacă în cursul următoarelor 3 luni execută în totalitate obligația sa.

Cu alte cuvinte, penalitatea se stabilește pe zi de întârziere și se fixează definitiv pentru 3 luni de neexecutare.

(...)

Această interpretare este menită a păstra un caracter unitar de stabilire a sumelor definitive datorate cu titlu de penalități atât în cazul executărilor silite în care creditorul manifestă diligență și formulează cereri succesive după trecerea fiecărui termen de 3 luni în care debitorul nu își execută obligația, cât și în cazul executărilor silite în care creditorul alege să formuleze cereri succesive după trecerea unor perioade mai mari de 3 luni. În felul acesta, întinderea penalității rămâne totuși previzibilă pentru debitor, căci chiar dacă sesizarea instanței de executare se face după o perioadă mai lungă de 3 luni, debitorul va avea reprezentarea faptului că nu va putea fi obligat decât la plata penalităților aferente fiecărui termen împlinit de 3 luni de la data comunicării încheierii de aplicare a penalității.

Întinderea sancțiunii, prin alegerea momentului la care formulează cererea de stabilire a sumelor definitive, nu poate să depindă exclusiv de voința creditorului, în condițiile în care scopul pentru care creditorul apelează la acest mijloc de constrângere este și trebuie să rămână, pe tot parcursul executării, acela de a-l determina pe debitor să execute întocmai obligația prevăzută în titlul executoriu, iar nu de a-l obliga pe acesta la plata unei sume de bani cât mai mare”.

Comisia a mai reținut că, independent de inadvertențele din fundamentarea propunerii legislative, nefiind clar care sunt în opinia inițiatorului insuficiențele legislației în vigoare, este important de subliniat că orice proiect de act normativ trebuie să țină seama de viziunea și liniile directoare care stau la baza întregului sistem legislativ și să se coreleze cu celelalte reglementări.

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 6 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare, orice proiect de act normativ trebuie să instituie reguli necesare, suficiente și posibile care să conducă la o cât mai mare stabilitate și eficiență legislativă. Soluțiile pe care le cuprinde trebuie să fie temeinic fundamentate, luându-se în considerare interesul social, politica legislativă a statului român și cerințele corelării cu ansamblul reglementărilor interne și ale armonizării legislației naționale cu legislația comunitară și cu tratatele internaționale la care România este parte, precum și cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului. Pentru fundamentarea noii reglementări se va porni de la dezideratele sociale prezente și de perspectivă, precum și de la insuficiențele legislației în vigoare.

Or, în mod clar, propunerea de stabilire a sumei definitive aferent numărului de zile trecute până ce debitorul și-a executat obligația, în situația în care executarea obligației se face în interiorul perioadei de 3 luni, nu se corelează cu celelalte norme ale art. 906 din Codul de procedură civilă.

Astfel, premisa necesară pentru ca instanța de executare să poată stabili penalitatea definitivă este indicată în chiar partea introductivă a art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă și constă în trecerea unui termen de 3 luni de la data comunicării încheierii de aplicare a penalității (sau a altor termene, de aceeași întindere), în care debitorul nu execută obligația de a face sau de a nu face prevăzută în titlul executoriu și care nu poate fi îndeplinită prin altă persoană.

Totodată, potrivit alin. (4) al art. 906 din Codul de procedură civilă, instanța de executare, la cererea creditorului, va fixa suma definitivă ce i se datorează cu acest titlu, prin încheiere, dată cu citarea părților.

Din această perspectivă, s-a apreciat că fixarea sumei definitive aferent numărului de zile trecute până ce debitorul și-a executat obligația în situația în care executarea obligației se face în interiorul perioadei de 3 luni, prin hotărâre definitivă, este în contradicție cu prevederile alin. (4) al art. 906 din Codul de procedură civilă.

Mai mult, rolul mecanismului creat prin art. 906 din Codul de procedură civilă este indicat în chiar alin. (1): acela de a-l constrânge pe debitor să își execute obligația de a face sau de a nu face, stabilită prin titlu executoriu, care nu poate fi îndeplinită prin altă persoană. Astfel cum a subliniat și Înalta Curte de Casație și Justiție (Decizia nr. 30/2023), faptul că dispozițiile art. 906 alin. (5) din Codul de procedură civilă îngăduie reducerea sau chiar înlăturarea penalității definitive demonstrează că nu latura punitivă este esențială în mecanismul penalităților, ci cea cominatorie, scopul aplicării penalităților fiind acela de a-l determina pe debitor să-și execute obligația *intuitu personae*.

Sub acest aspect – al prevalării funcției cominatorii (de constrângere), iar nu a celei punitive a penalităților – Comisia de specialitate a apreciat că prezintă relevanță și considerentele expuse în Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 30/2023, potrivit cărora penalitățile nu au un caracter reparatoriu, creditorul având dreptul, în măsura în care a fost prejudiciat, să obțină despăgubiri, în condițiile art. 892 din Codul de procedură civilă sau ale dreptului comun; prin urmare, sub rezerva dovedirii lor, acestea pot avea caracter fie compensatoriu, fie moratoriu. Desigur, și în măsura în care, în cadrul procedurii execuționale, a fost deja pronunțată o hotărâre definitivă de stabilire a penalității, creditorului îi este recunoscut, prin art. 906 alin. (7) din Codul de procedură civilă, dreptul la despăgubiri, în condițiile art. 892 din același cod sau ale dreptului comun, cele două categorii de sume având natură și finalitate juridică diferite.

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

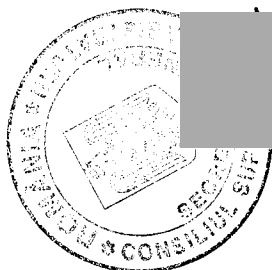
„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Comisia a considerat astfel că propunerea de stabilire a sumei definitive aferent numărului de zile până ce debitorul a executat integral obligația (dacă executarea a intervenit în intervalul de 3 luni) nu este în acord cu viziunea legiuitorului care a stat la baza reglementării penalităților, respectiv aceea de a-l constrânge pe debitor să execute obligația.

În concluzie, s-a apreciat că Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă (b331/26.06.2024) nu este în acord cu Deciziile Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 30/2023 și nr. 37/2023 și nici nu respectă cerința corelării cu ansamblul reglementărilor interne.

Cu deosebită considerație,

Judecător Andreea Simona UZLĂU
Secretarul general al Consiliului Superior al Magistraturii

Tel: (+40)21-311.69.32
Fax: (+40)21-311.69.37

Website: www.csm1909.ro
Email: legislatie@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011